

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Med detta nummer följer en bilaga.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET
✠ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ✠

Varje kvinna och främst varje hustru

borde vara övertygad anhängare av livförsäkringsidén. Den änka, som vid mannens frånfälle skyddats mot nöd och fått barnens uppfostran säkerställd genom försäkring å mannens liv, kan säga Eder, hur tacksam hon är över att den försäkringen blev tagen i tid.

Ingen hustru borde giva sig ro, förrän familjens framtid tryggats genom en efter förhållandena anpassad livförsäkring.

Varje för Edert behov lämplig försäkring kan erhållas hos

LIFFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

THULE

Skandinaviens största livförsäkringsbolag.

HERTHA

ÅRGÅNG XIX

SEPTEMBER 1932

HÄFTE 7

Om snön som föll i fjol . . .

När jag någon gång känner mig fylld av en bergfast tro på kvinnökönets naturliga höghet efter saligt gustavianskt föredöme, brukar jag roa mig med att pröva hållbarheten av denna tro genom att plocka ner Schopenhauer, Nietzsche eller Hjalmar Söderberg från deras hylla. Den här gången föll valet på den gamle syndige och raljante Hjalmar Söderberg. "Hjärtats oro" kom i min hand, det blev ett upplivande av en gammal bekantskap, vars suggererande namn åtminstone tycks innesluta några små giftiga piller vid en vattenkiosk à la Doktor Glas och ett visst kvantum realistiskt svärmeri à la Martin Birch. Och nu skulle som sagt deras författare med cyniska snärtar av världs- och kvinnoförakt köra in det bortblåsta mindervärdighetskomplexet i fällan igen.

Jag råkade dimpa rakt ner i ett kapitel, som handlar om till synes så vitt skilda begrepp som flickor i vattnet, osedlighet och — kvinnorösträtt. Medan Hjalmar Söderberg matar Dragörs snattrande gäss, passar han på att ställa in sin kikare mot platsens badande damer, och medan hans kritiska blickar granskar de plaskan-

de kvinnoblommorna i vattnet, överraskar han sig själv med en stilla undran — betänk, att det här hände 1909! — så lydande: "jag undrar, om de i allmänhet intresserar sig starkt för kvinnans rösträtt". Och för att få den saken utredd, glömmar han till och med bort att gå till anfall mot Vitalis Nordström och kristendomens väsen. På den tiden, för mer än tjugo år sedan, "undrade" man ju så mycket om kvinnans rösträtt. Om kvinnan själv har man ännu inte upphört att undra och kommer väl heller aldrig att göra det.

Men låt oss i alla fall, med vissa förbehåll, följa Hjalmar Söderberg ut på det där vattnet, de spekulativa teoriernas gråa och höstkalla vatten! Vår följeslagare brukar ju kunna måla en viss potentat på väggen, i det här fallet rättare sagt på vattenytan. De badande damerna kommer honom att göra detta skräckfyllda antagande: giv kvinnan rösträtt, och det mest fasansfulla kan inträffa! Han ser, hur de kvinnliga riksdagsledamöternas antal kommer att stiga med svindlande fart, från år till år, från val till val. Och samtidigt kommer, o fasa, kvaliteten att sjunka.

»Många bäckar små göra en stor å.»

INSÄTT Edra besparingar i

Stockholms Stads Sparbank

STIFTAD
ÅR 1821.

KONTOR: Fredsgatan 9, Hornsgatan 60, Odengatan 65, Folkungagatan 68, Fleminggatan 34 och Sibyllegatan 8, öppna 1/2 10-3 samt 1/2 6-7, lördagar kl. 2 e. m.

Lat hand gör fattig.

Idog hand gör rik.

Det kan vara rätt lustigt, inte minst i dessa brinnande valtider, att repetera Hjalmar Söderbergs djupt orosfyllda profetia: — — ”och det kommer att växa upp kvinnliga politici som svampar i en våt september. Det kommer inte att gå tjugu år innan kvinnorna ha majoritet i riksdagen, och det är ju förresten alldeles i sin ordning: de äro i majoritet i folket. — — Att de komma att kräva en ministär av övervägande kvinnor faller av sig själv: det kräver ju den enklaste rättvisa; och måste det inte för varje kvinna kännas som en skymf att regeras av en ministär av män?”

Och så gör författaren en liten avvikelse: ha vi råd att ytterligare försvaga oss genom att förkvinliga oss? Ty även om kvinnorna icke så snart skulle få majoritet i riksdagen: med kvinnans rösträtt kommer den valtaktiskt nödvändiga hänsynen till kvinnornas röster dock att sänka och feminisera vår politiska nivå.” Och ur den synpunkten anser han det absolut vara att föredraga, att man inrättar en tredje kammare, en särskild kvinnokammare. Det lilla förslaget bär visserligen skämtets glada hallstämpel, ackompanjerat av ett patetiskt maskulint o, forna tiders kvinnor, men fruktan för den kvinnliga riksdagsmajoriteten, den förefaller äkta, den har emanerat ur hjärtats oro, mannens oro.

Vid det här laget, över tjugu år senare, bör väl emellertid herr Söder-

berg — tyvärr! — ha övervunnit sin fruktan för matriarkatet: 4 riksdagskvinnor mot 376 riksdagsmän kunna ju ej sägas innebära något allvarligt hot mot den bestående ordningen, och de kvinnliga kandidaternas antal vid höstens stora val är ej heller ägnat att inge någon oro. Och riksdagens feminisering — har författaren hört talarna vända sig till ledamöterna med tilltalsordet: ”mina damer och herrar”? Någon gång men mera sällan. ”Mina herrar” är det vanligaste tilltalsordet, även om damer äro närvarande. Förresten inte bara i riksdagen utan där två eller tre — av båda könen — äro församlade.

Om vår politiska nivå sjunkit? — också enligt ovannämnde auktor en direkt följd av kvinnornas anstormande intrång — ja, den frågan kan man nästan våga att besvara jakande. Och det är kanske just i det avseendet ”det lågvuxna, smalaxlade, bredhöftade och kortbenta könet” för att tala med älskvärde herr Schopenhauer verkligen skulle kunna göra sin insats. När vi om tjugu år nått fram till den söderbergska majoriteten i lagstiftande församlingen . . .

Min bergfasta tro blev rubbad. Hjärtats oro väckte desillusionen till liv: att ha blivit så överskattad och att sedan tvingas medge, att man är så ofarlig! In med boken i hyllan igen! Schopenhauer ler elakt. Och viskar så här: kvinnan är ett slags mellanting mellan barnet och man-

Erhålls i alla apotek i rör och askar med 20 tabletter.

nen. Mannen är den egentliga människan — —

”Kvinnan är en avgrund av djuriskt oförnuft — — — Hon är den blytyngd, som drager den stackars mannen ned till helvetet.” Ja, det sista måste jag i sanningens intresse fritaga Schopenhauer från. De orden ha utgått från medeltida klosterbröders mun, åtskilliga hundra år efter kyrkomötet i Nicea, då vår lilla eventuella själ så starkt ifrågasattes.

Och ändå kan man så väl följa den röda tråden från 325 till — 1932 e. Kr.!

MARGARETA VON KONOW.

Internationell konferens för bekämpande av kvinnohandeln.

Den frivilliga organisationen för bekämpande av handeln med kvinnor och barn har under dagarna 30 aug.—1 sept. hållit konferens i Stockholm. Lokal var upplåten i riksdagshuset.

Vid mötet voro följande länder representerade: Danmark, Danzig, England, Frankrike, Holland, Norge, Polen, Spanien, Schweiz och Sverige. Som svenska delegater fungerade fröken Clara Wahlström och grevinnan Maria von Rosen. I mötet deltog även ett flertal representanter för den internationella byrå i London, som utgör organisationens central. Bland dem märktes byråns ordföran-

de dr Montefiore och sekreterare Mr Sempkins. Konferensdeltagarna uppgingo inalles till ett tjugotal.

Föreningen Vaksamhet stod som inbjudare och värd under mötesdagarna i Stockholm. Föreningens ordförande, justitierådet G. Appelberg, öppnade konferensen, vars förhandlingar i övrigt leddes av en tysk, en holländsk, en fransk och en engelsk ordförande.

Konferensens främsta arbetsuppgift var att uppgöra programmet för den kongress mot handeln med kvinnor och barn, som nästa år kommer att hållas i Berlin.

Det beslöts nu att för denna kommande kongress framlägga ett resolutionsförslag, vari under hänvisning till tidigare resolutioner av liknande innebörd ett bestämt uttalande göres dels mot prostitutionens reglementering, som i en del länder ännu finnes, och dels mot auktoriserade bordeller, en företeelse varifrån Sverige alltid varit förskonat.

Vidare skall till övervägande i Berlin upptagas huru vid sådana bordellers avskaffande liksom vid upphörande av reglementerad prostitution de kvinnor och unga flickor, som beröras av förändringen, lämpligen böra omhändertagas för att återbördas till samhället som nyttiga medborgare.

Som en huvudpunkt på Berlinprogrammet beslöts uppföra spørsmålet om depressiontidens inverkan på prostitutionsföreteelsen. Vidare sko-

DRICK RAMLÖSA

Sveriges enda naturligt alkaliska vatten.

Hovleverantörer till H. Maj:t Konungen och H. K. H. Kronprinsen
av Sverige samt Hs. Maj. Kongen af Danmark.

la behandlas frågor rörande återbördande av prostituerade till resp. hemländer samt rörande kampen mot pornografiska litteraturalster och bilder.

En rapport angående filmens betydelse för bekämpande av kvinnohandeln kommer dessutom att framläggas, varjämte plats på programmet blev reserverad för frågor som kunna föräledas av väntad rapport angående N. F:s undersökning av handeln med kvinnor och barn i Asien.

Som synes blir det en diger lista av ärenden för nästa års stora möte. Detta får dock icke taga mer än fyra dagar i anspråk och förläggas troligen till den 13—16 juni.

Stockholmskonferensens tredje dag upptogs av förhandlingar angående en del regler för den frivilliga internationella organisationens arbetssätt.

I samband med konferensen anordnade föreningen Vaksamhet ett möte, till vilket allmänheten inbjöds och där Mr Cohen, London, Madame Siemien-ska, Warschau, legationsrådet Lentze, Berlin, och doktor Alma Sundquist talade.

Sista gången samlades alla konferensdeltagarna i Stadshuset, där stadsfullmäktiges ordförande, hr Tengdahl, utövade värdskapet vid ett av staden anordnat te.

BOKHANDELN
STUDIO
NORRLANDSG. 30, STHLM

Anna Lagerberg.

En god vän har gått bort. Hur många måtte ej känt och sagt detta vid läsandet av Anna Lagerbergs namn under det svarta korset! En vän till allt stort, ädelt och framåtblickande i tiden. En vän till fosterlandet. En vän till sina för gemensamma sociala mål arbetande medsystrar. En vän — och detta ej minst — trofast, varm, förstående, till sina personliga vänner.

Det är till den sistnämnda kategorien av Annas vänkrets jag haft lyckan kunna räkna mig allt sedan vi sammanfördes i samfällt intresse för Fredrika-Bremer-Förbundets sak och inom vart och ett vårt specifika område verkade i densammans tjänst. Det är som sådan jag saknar och sörjer henne och nu med tungt hjärta söker ägna henne, den för alltid bortgångna, några minnesord.

*

Jag tror att man med full rätt kan kalla Anna Lagerberg en sällsynt människa, sällsynt som karaktär och begåvning, genom personlighetens originalitet och, häri ligger det ej minst ovanliga, genom de mål, låt oss kalla det ideal, varåt hon inriktade sitt liv och som så frappant kontrasterade mot den privilegierade samhällsställning hon genom börd och födsel tillhörde.

Å båda föräldrarnas sida — modern var född von Rosen — räknade han släktskap med vår högsta aristokrati. Genom fadern, den originelle, slagfär-

Specialbokhandel för:

Religion, Mystik, Teosofi, Psykologi, Spiritualism, Frimureri, Modern Uppfostran, etc.

dige och frispråkige generalen, greve Sven Lagerberg, kung Oscar II:s intime vän, stod hon hovet nära. Vid drottning Victorias ankomst till Sverige som kronprinsessa tjänstgjorde hon under några år som dennas hovfröken. En omgivning så främmande som gärna kan tänkas från den borgerligt inriktade samhällsordning som utmärkte sekelskiftet.

Tidigt hade Anna förlorat sin mor, och som hon ej ägde några syskon var hon ensam om skötandet av dotterplikterna och värdinneskapet i sin faders hus. Ensam torde hon också i det hela gått genom livet, hänvisad till sin egen tankevärld, särskilt efter faderns död, då hon såg sig nödsakad att för egen räkning bygga upp ett nytt hem. Hon läste mycket och säkert har hon i bokliga sysselsättningar funnit en motvikt till tomheten och ytligheten i societetslivet, som hon väl genom sin ställning tillhörde, men aldrig av smak och böjelse. Politik var och förblev ett ämne som livligt intresserade henne, utan tvivel influerat av fadern, generalen, och naturligtvis starkt högerfärgat, d. v. s. den frisinnade höger, inom vilken, oavsett partibeteckningen, man enligt min uppfattning ofta finner den sant humana och vidsynta toleransen, och, det må tilläggas, den mest målmedvetna medborgarandan.

Det var väl dessa i hennes natur så skarpt accentuerade egenskaper jämte pliktroheten och fosterlands-

känslan, som hos henne var så glödande, vilka blevo bestämmande för hennes dragning åt det håll där dagens strider utkämpades.

Inte så att förstå som om Anna Lagerberg älskade strid, så militärdotter hon än var, eller att hon, då hon kom att delta i det mer aktiva arbetet inom sitt lands kvinnorörelse, framträdde med pretention att därinom spela någon ledande roll. Därtill var hon till hela sin läggning alltför tillbakadragen och försynt, nästan blygt kvinnlig och försägd, åtminstone i början av sin bana, innan hon hunnit sätta sig in i de på dagordningen stående frågorna och därom bilda sig ett personligt omdöme, alltid klokt avvägt och fördomsfritt. Det var endast när någon av tidens stora missförhållanden kom på tal, särskilt i antifosterländsk riktning, som hon trädde fram på arenan, bildligt talat, och med eld och lågor och med en viss deklamatorisk entusiasm förfäktade den för henne så heliga saken. Vi andra, kanske mer svaga i anden och politiskt ljummare, kunde nog le så smått åt vår väns oratoriska iver, men vi respekterade ändå till fullo det djupa allvar som inspirerat vältalighetsutbrottet. Och hur väl förstodo vi ej motivet därför! Behovet att någon gång få ge ett uttryck åt de funderingar rörande livets och tidens mångfaldiga problem varöver hon i sitt hems ensamhet grubblat

Sörmans Thé

uppskattas av alla fin-smakare.

Endast en kvalitet.
Den bästa

1/4 kg. blyförpackningar
Kr. 4:--

SÖRMANS
REGERINGSGATAN 4

med intet annat auditorium än sina egna tankar.

Från och med 1896 till 1921 finna vi Anna Lagerbergs namn bland F.-B.-F:s styrelsemedlemmar, de första åren som suppleant, sedan som ordinarie, alltså en tid av 25 år ägnad åt förbundets tjänst. Hur bokstavigt har hon ej under hela denna kvartsekelperiod vetat tillämpa de sistnämnda orden! Ej blott genom att samvetsgrant deltaga i förbundsförhandlingarna och mötena och genom att följa och sätta sig in i de olika fasererna av organisationens utveckling, utan rent aktivt som arbetande medlem i flera av dess kommittéer. Så var hon under många år en verkande kraft inom förbundets bokkommitté, vilkens uppgift under den långa tid den ägde bestånd inriktats på en förädling av den länge så försummade barnlitteraturen. Här kom också hennes beläsenhet och bokliga bildning väl till pass. Även var hon verksam vid användande och utdelning av en av de många till förbundet på vissa villkor överlämnade donationer, vilket krävde både praktisk blick och omdömesförmåga.

Detta några av de fack, där man skall finna Anna Lagerbergs namn inregistrerat bland dem som i tanke och handling givit förbundet, och härmed den svenska kvinnans hela sak, sitt stöd. Härtill må nämnas de rent pekuniära sådana vari förbundet står i tacksamhetsskuld till Anna Lagerberg. Betydande penninggåvor, i tyst-

het med varm hand skänkta till något av de ändamål, varvid givarinnan fäst sitt särskilda intresse, däribland förbundets Lanthushållningsskola vid Rimforsa, ett företag vid vilket hon med rätta såg en av Fredrika Bremers vackraste framtidsidéer förverkligade.

Men hur många icke bokförda drag av Annas älskvärdhet, hjälpsamhet och enkla naturlighet leva ej i vårt, hennes arbetskamraters, minne, då vi i tankarna förflytta oss till de tider — nu så avlägsna — då man hade sin så gott som dagliga gång på förbundsbyrån! Det fanns ingen där som med större beredvillighet och med glädde mod iklädde sig en tjänarinns skepelse när så påfordrades än fröken Lagerberg. Vare sig det gällde att bära bokpackor, damma bokhyllor, ja ett så påkostande sisysfogöra som att städa på byråns vindskontor med dess under åratals hopade pappersbråte. Resolut knöt hon köksförklädet över den fina klänningen och gick utan vidare ordande till verket. Det har aldrig funnits en enklare, anspråkslösare och mindre "förfärd" människa än Anna Lagerberg. Detta var hennes sätt att tillämpa satsen: "noblesse oblige".

Vid de tillfällen då förhållandena det krävde kunde hon nog hävda sin personlighet och uppträda med den värdighet som anstod så väl hennes namn som de fosterländska företag hon åtagit sig att representera. Så vid det Internationella kvinnoförbun-

Herrgårdsväxt

— det fina margarinet —
är en kvalitetsvara, god,
näringssrik och billig.

dets kongress i Toronto (Kanada) 1909, i vilken Anna Lagerberg deltog som delegerad för Svenska Kvinnornas Nationalförbund. I sällskap med Sveriges övriga kongressdeltagare företog hon resan över Atlanten och vid mötets slut tillika med en hennes speciella vän den långa färden tvärs genom Kanada till Stilla havets kust. På kongressen uppträdde hon inom sektionen för litteratur med ett mycket uppskattat föredrag över Selma Lagerlöf. För övrigt räknades fröken Lagerberg — "the countess Lagerberg", en titel som de republikanska värdinnorna aldrig underläto att vid presentationen av de utländska gästerna med eftertryck understryka — till kongressens mer bemärkta personligheter. Den långa, smärta figuren med den distinguerade hållningen, den enkla men värdiga dräkten, de dyrbara familjesmyckena, den nära förbindelsen med så väl sitt lands "highest nobility" som dess "royalty", det senare i egenskap av f. d. "maid of honour to the royal princess of Sweden", allt bidrog till att omge hennes person med en nimbus som hon själv och hennes landsmaninnor, barn av ett europeiskt land med gamla historiska traditioner, snarast togo från den humoristiska sidan.

Även under de senare åren av sitt liv undandrog sig ej Anna Lagerberg sina samhällsplikter, såsom då hon, ehuru med tvekan, då hon väl var medveten om att hennes fysiska krafter voro i avtagande, åtog sig att vara ordförande inom Moderata kvinno-

förbundets Stockholmskrets. "Det var", heter det i detta förbunds organ "Medborgarinnan" med anledning av fröken Lagerbergs den 22 oktober 1930 inträffade 75-årsdag, "en för Stockholmsförbundet stormig tid fröken Lagerberg mottog kallelsen att träda in som ordförande. Snart lyckades det henne dock att genom kloket och takt, i förening med brinnande nit inför sin uppgift, bringa lugn och ordning inom förbundet." Samtidigt bringas henne ett vackert och välförtjänt erkännande för de intressanta, vederhäftiga och om stor sakkunskap vittnande politiska översikter (signerade A. L.) varmed hon under sin ordförandetid (från 1924 till 1929) riktat tidningen "Medborgarinnans" spalter. Det var också under djup känsla av den tacksamhetskuld vari organisationen stod till sin f. d. ordförande som dess nuvarande ordförande med några varma och högstämde ord på begravningsdagen nedlade en krans i den öppnade gripfen.

*

Anna hörde till de mångberesta. Utom den ovannämnda långresan besökte hon åtskilliga gånger Italien, en gång på flera månader för att i ett sydligt klimat hämta krafter efter en långvarig sjukdom. Hon älskade Italien, dess luft passade henne så väl, även rent fysiskt då hennes bräckliga kropp alltid led av vinterkylan här i vårt nordliga land.

"Jag finner mig så väl här", skrev hon till en av sina närmaste vänner under en av dessa längre Italiavistelser.

Gudrun Andrén

Legit. Sjukgymnast.

Lästmakareg. 14—16, 2 tr. Tel. 164 69. Behandlar Reumatiska åkommor, Gikt, Ischias och Nervåkommor, Massage, Bad och Sjukgymnastik. Även hembehandlingar.

Damer, se hit!

Köp Edra Parfymmer, Tvålar, Kammar och Borstar hos
B. Svenssons Parfymaffär
(f. d. Hylins.) Regeringsg. 11. N. 6469

ser, ”jag njuter av solen och värmen och skulle gärna stanna här för alltid. Men det vore ett liv utan mål, utan verksamhet. Därför vill jag hem, hem till mitt fosterland, där jag väl kan vara till någon nytta och verka för något gott ändamål.”

Och hem kom hon. Här, i det land hon så högt älskat, i den stad där hon var född blev det henne förunnat att sluta sina ögon, efter ett liv oegenlyttigt och troget ägnat åt det godas tjänst, till större välsignelse än vad hon med sin blygsamma natur och sina högt ställda fordringar på sig själv kanske anat.

Efter en under sista året tilltagande svaghet såg hon sig mot slutet av sommaren nödsakad söka vård på Sofiahemmets sjukhem. Här slocknade hon stilla om aftonen den 25 augusti. Fem dagar därefter sänktes hennes stoft i föräldrarnas grav på Nya kyrkogården.

LOTTEN DAHLGREN.

Nya förbundsmedlemmar

Gävle: fru Mimmi Ström.

Linköping: fru Hadders, doktor
Lisa Möller-Claeson.

Norrköping: fru Gerda Johnsson,
fru Elisabet Stenhammar.

Stockholm: fru Tony Ekwall, tand-
läkare Eva von Heideman, fru Margareta
von Konow, Stocksund, fru Adele Lovén,
fröken Aurora Molander.

Svalöv: fru Rebecka Dahlberg, fröken
Ingeborg Sörensson.

Växjö: fru Lisa Burström, fröken
Sophie Granell, fru Nea Sjöblom, fru
Ingrid Wallerström, fru Lilly Vickhoff.

En ny diskussionsform.

I. F. U. W:s kongress 1932

Gruppdiskussioner var det speciellt nya, som förekom vid universitetskvinnornas trots de tryckta tiderna talrikt besökta kongress i Edinburg den 27 juli—4 augusti. Denna diskussionsform leder sitt ursprung från de stora sammankomsternas land Amerika, där den även med framgång prövats. Det var också en amerikanska som i Edinburg länkade in maskineriet i de rätta spåren, nämligen dr Aurelia Reinhardt från San Francisco, förut den amerikanska föreningens president.

I sitt inledande föredrag framhöll hon, att gruppdiskussionernas förnämsta syftemål var att bereda varje deltagare tillfälle att yttra sig och därigenom verkligen få fram den allmänna opinionens ställning i en fråga.

För den skull uppdelades deltagarna i grupper på c:a 25 med en på förhand utsedd diskussionsledare och en rapportör för varje grupp. För att få ett verkligt utbyte av diskussionen i Edinburg var det nödvändigt att varje grupps medlemmar dels företrädde så många nationer som möjligt, dels voro uppdelade så att de i språkligt hänseende kunde förstå varandra. Då deltagarna utgjordes av omkring ett par hundra engelskor, lika många amerikanskor och resten, omkring 175, tillhörande mer än trettio olika nationer, betydde det hela en ganska kinkig fördelning, som på förhand i detalj utarbetats av den

Vid dödsfall | **Klockarebolagets**
Ring 73436 N. 6098 | **Begravningsbyråer**

Firma-
namnet
borgar för
reel beh.

engelska föreningen. Den hade ordnat med grupper, som talade engelska och franska, engelska och tyska eller enbart engelska och enbart franska.

Den för diskussionen uppställda frågan: Är universitetsstudier en ändamålsenlig utbildningsform för kvinnor i nuvarande tid? (Is university training adequate preparation for women in contemporary life?) kunde ju ge anledning till tankeutbyte. Icke dess mindre var nog mången gruppledare i stor spänning om verkligen det skulle lyckas att hålla diskussionen vid makt i de utsatta två timmarna med personer, som kanske aldrig förut sett varandra och som i många fall måste tala ett för dem främmande språk, och rapportörerna undrade om de skulle kunna få något förnuftigt ut i sina rapporter.

Det hela artade sig emellertid över förväntan väl. Då dr Reinhardt senare med stöd av rapportörernas berättelser framlade diskussionsresultatet konstaterade hon, att det diskuterats med berömvärd iver i 22 rum av George Watson Ladies College, som tillika med samlings-salar på universitetet älskvärt ställts till I. F. U. W:s förfogande under kongressdarna. Det hade verkligen blivit, som man menade, att så gott som alla deltagare yttrat sig. Visserligen hade man icke kommit fram med några revolutionerande förslag om universitetens omskapning, som man kanske väntat på en del håll, utan man hade

mera stillsamt utbytt åsikter om förhållandena i de olika landen. I några grupper hade man framhållit önskvärdheten av en reformering av universiteten i syfte att ge deras adepter mer direkt den utbildning och träning de behövde för sin framtida verksamhet. Å andra sidan betonades, att man icke borde blanda ihop vetenskaplig forskning och arbete av mera teknisk art. Man framhöll, att den starka inriktning mot det praktiska livets krav, som särskilt gör sig gällande vid de amerikanska universiteten, kan medföra en viss fara för åsidosättande av grundlig vetenskaplig forskning. Det var nog på flera håll med en viss undran som man tidigare åhört ett i och för sig synnerligen intresseväckande föredrag av mrs Prince från New York, som ansåg att universiteten vore en särskilt lämplig utbildningsplats för kvinnor, som skulle inta ledande befattningar inom de stora varuhusens olika verksamhetsgrenar.

I samband med universitetsutbildningen dryftades också kvinnornas möjligheter i olika länder att erhålla ämbeten svarande mot deras utbildning, och på flera håll hade även direkta utredningar gjorts om antalet universitetsbildade kvinnor inom olika befattningar. De visade hur kvinnornas rättigheter så småningom erkänts i det ena landet efter det andra.

Den utförligaste statistiken förelåg för vid universitetet anställda kvinnor. Kvinnliga universitetsprofesso-

Begär alltid **VITRUM:S** tillverkningar:

FERROL VITRUM, det mest aptitgivande och stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage.

Tages på grund av sin angenäma smak lätt av såväl barn som vuxna.

LAXERMARMELAD VITRUM, angenämt avföringsmedel av jämn verkan.

SODAPASTILLER VITRUM mot halsbränna och magsyra, välsmakande.

APOTEKSVARUCENTRALEN VITRUM, Apotekareaktiebolaget.

rer finnas i 15 av de 24 länder, som statistiken omfattar.¹ De flesta förekomma i Storbritannien och Italien, resp. 13 och 11. I förhållande till hela antalet professorer är numerären anställda kvinnor störst i Irland och Sydafrika, nämligen nära 4 %. Kvinnliga lärare i docentställning förekomma i 22 länder. Procenthalten störst i Irland 21 och Storbritannien 16, vilket säkert sammanhänger med där befintliga kvinnliga college. I Sverige finnas för närvarande 7 kvinnliga docenter, svarande mot något över 2 %. I många land är siffran lägre.

I detta sammanhang må nämnas, att I. F. U. W. genom särskilt tillsatta kommittéer satt i gång en hel del utredningar om universitetskvinnornas förhållanden med stöd av informationer från varje land. Lektor Lilli Skonhoft i Norge har såsom ordförande i standardkommittén gjort en intressant jämförelse av de olika landens examina. En utredning av den högre skolundervisningen är under utarbetande, dr Amelie Arato från Ungern har för den skull besökt så gott som alla länder i Europa. Genom stipendiekommittéernas försorg har en bok publicerats angående de stipendier som äro tillgängliga för akademici i och för studier i annat land än deras eget. Boklistor innehållande de för varje år utkommande märkligaste böckerna tryckas. Den

¹ Förenta Staterna är ej med i denna utredning.

tyska föreningen publicerar i dagarna en synnerligen ingående bibliografi över arbeten, som beröra kvinnörelsen och därmed sammanhängande frågor, och man har dryftat möjligheten att ordna liknande bibliografier i andra land.

Under diskussionen tilldrog sig också ett annat problem ett stort intresse, nämligen den tilltagande arbetslösheten bland de intellektuella arbetarna. Den tycktes på de flesta håll sammanhänga med ett ständigt växande antal studerande icke minst på den kvinnliga sidan. Detta hade föranlett att i en del land under allra senaste tiden försök gjorts att utestänga kvinnorna särskilt från mer avlönade platser och speciellt de gifta kvinnorna. I motsats häremot påstods, att i Italien de gifta kvinnorna, särskilt om de hade barn, skulle föredragas framför ogifta.

Som synes gav diskussionen inom de 22 grupperna anledning att behandla en massa olika frågor, möjligen något för många. Skall diskussionen föra fram till ett positivt resultat, bör nog ämnet vara mera begränsat. Men i det hela var man nöjd, var och en kände sig ha tagit aktiv del i konferensen genom dessa ordnade tankeutbyten inom små kretsar och ha fått ett mycket mera levande intryck både av gemensamhet och olikheter i de skilda ländernas universitetsarbete än vad en allmän diskussion med endast några få talare skulle ha givit. I. F. U. W. kommer

Individuell undervisning för klena barn
Förenklade skolkurser
 Kursen lämpar sig för elever, som ha svårigheter att följa med i större klasser.

Linda Öbergs Eftr., Skolkurser
 Grundade 1914. Tel. V. 39472.

Tandläkare med. kand.

M. Hellichius - Dufwa

Sturegatan 10. Kostnadsfri rådfrågning.

FÖRMÄNLIGASTE PRISER.

Mottagning enl. överensk. Tel. Ö. 3 25.

säkert att fortsätta på den här inslagna vägen och med stöd av de erfarenheter, som här vunnits, ta upp gruppdiskussioner även vid nästa kongress, som skall äga rum i Tyskland 1936 under presidium av professor Westerdyk från Holland, vilken som ordförande efterträtt professor Cullis i London.

En annan men mera vanlig form för tankeutbyte inom smärre kretsar, som också med stor framgång användes i Edinburg, bestod i fördelning på olika fack, så att läkare, historici, biologer, pedagoger etc. samlades för att dryfta gemensamma angelägenheter, bese institutioner, lämna meddelande om egna undersökningar o. s. v.

Naturligtvis hade man också mycken glädje och behållning av de stora allmänna mötena, de mycket väl ordnade mottagningarna, där dräkter, danser och säckpipsmusik förde oss in i den speciellt skotska miljön, den gemensamma utfärden till de berömda skotska högländerna och all personlig älskvardhet från vårt värd-folks sida.

Säkert ha vi alla från Edinburg fört med oss minnet av en givande och väl organiserad kongress i en underbart vacker och minnesrik stad bland vänliga och intressanta människor.

EVA RAMSTEDT.

En internationell rörelses historia.

Mr Cohens Stockholmsföredrag.

Vi återge här det väsentliga av mr S. Cohens föredrag vid det offentliga kvällsmötet under internationella konferensen i Stockholm 30 aug.—1 september. Mr Cohen var engelsk delegerad, en aktiv arbetare på olika sociala områden med direkt verksamt intresse för den vita slavhandels bekämpande.

Det är trettiofyra år sedan den framlidne Mr William Coote, den store pionjären i kampen mot vita slavhandeln, beslöt tiden vara inne att till andra länder utvidga det arbete han bedrev i England till unga flickors räddning från att falla offer för denna handel.

Han förtäljer historien om strä-

vandet härför i en bok kallad *En vision och en uppfyllelse*. Han säger att i trots av stora penningutgifter, mycket propagandaarbete, tryckande av tusentals broschyrer på många språk, efter att en kraftig indignationsvåg 1885 svept fram över England, fortsatte dock trafiken att florerera. Det hopplösa i att försöka göra hela arbetet från England låg tungt över honom, men i det förtvivlans ögonblicket kände han plötsligt att han borde resa till Europas olika huvudstäder, sammankalla deras ledande män och kvinnor, försöka

FALKS BILSKOLA

Sturegat. 13, Stockholm. Skolvagn:
Graham. Tel. 2835.

■ Norrköpings Stuvlager

Klädeshandel. Barnhusg. 4, Stockholm.
Ingen butik. Inga omkostn. **DETTA OR-
SAKEN TILL VÅRA BILLIGA PRISER**

bilda nationalkommittéer och slutligen förena dessa nationalkommittéer i en internationell organisation för att åstadkomma det fastast möjliga samarbete, såväl officiellt som inofficiellt.

Denna "vision" höll dock nästan på att vika för frågan: varifrån ska pengarna komma? Men som den framåtsträvande man han var, tvekade han inte att föra vidare sin idé. Han fick också rätt i detta ty, som han säger, med Guds hjälp kom penninghjälp alldeles frivilligt, och han gjorde en början. Först av allt reste han till Tyskland, därefter till Holland och Danmark, och med tillhjälp av många vänner bildade han där nationalkommittéer.

Det låter mycket enkelt när man säger att han "bildade nationalkommittéer", men det var ett drygt arbete uppför backe den tiden. Folk var inte redo att omfatta idén att det var något förskräckande att flickor såldes för prostitution. Prostitutionen i sig själv betraktades med synnerlig tolerans. De flesta länder trodde på nödvändigheten av auktoriserade bordeller, emedan de ansågo att hälsa och allmän ordning därigenom befordrades. De gävo inte en tanke åt det faktum att dessa samma bordeller alltjämt behövde nya flickor för att tillfredsställa sina klienter och att det enda sättet att få tag i sådana flickor gick genom flickhandlare, som gjorde sig stor profit på dessa affärer.

I oktober 1898 besökte Coote Sverige, och här fick han i Hugo Tamm den ovärderlige medhjälparen. Han berättar om hur den svenska kommittén bildades, huru vid ett möte, sedan han framlagt sakens läge, auditoriet reste sig och sjöng hymnen "Rock of ages" samt omedelbart beslöt att hjälpa honom i hans arbete; och vid den därpå följande internationella kongressen skickade Sverige en av de största delegationerna. Hugo Tamms dotter, grevinnan Mary von Rosen, har sedan fortsatt hans arbete, under en lång följd av år med träget bistånd av en av de tidigare arbetarna, fröken Clara Wahlström.

Coote besökte vidare Ryssland, Belgien, Frankrike, Italien, Schweiz, Österrike, Ungern, Spanien, Egypten och Förenta Staterna, och som resultat av de på de olika hållen bildade nationalkommittéerna hölls den första internationella kongressen i London i juni 1899.

Vad diskuterades vid denna kongress? För att säga sanningen, precis samma ämnen som vi diskutera nu. Diskussionerna uppdelades i två grupper: lagstiftningsfrågor och spörsmål som kunna lösas på diplomatisk väg samt moral- och sociala frågor.

Den första gruppen upptog existerande lagstiftnings- och administrativa åtgärder till skydd för kvinnor samt föreslagna medel till förbättringar. Den andra sysslade med undersökningar av frivilliga samman-

ANDERSSONS

Damfrisering

Centralbadet

REKOMMENDERAS.

Handarbetets Vänner

Mattor - Möbeltyg - Gardiner - m. m

Stureplan 2, STOCKHOLM.

Tel. 91 02, 269 74

slutningars arbete och utbyte av åsikter angående utbredningen av dessas verksamhet.

Man kunde i de dagarna berätta för varandra om många speciella fall av försäljning av flickor från ett land till ett annat, om de ohyggliga faror dessa flickor råkade ut för, om soute-nörers och bordellägares brutala metoder och, tyvärr, om apatin och likgiltigheten av världen i allmänhet inför detta ohyggliga onda.

Många kongresser och konferenser ha ägt rum sedan detta första möte 1899, och vi äro nu här i Stockholm för att vid en förberedande konferens antaga ett program för den nionde kongressen, som skall hållas i Berlin nästa år. Detta är intet dåligt rekord i fråga om den internationella byråns arbete; den enda luckan har varit under krigets svåra tid.

Ha vi under dessa trettiofyra år gjort framsteg med avseende på minskning av det onda? Utan tvivel. De åsikter som framkommit vid kongresserna och de resolutioner som antagits ha måhända gjorts för döva öron, ty det var motig uppförbacke. Men tack vare nationalkommittéernas ansträngningar ha vi dock varit förvånande framgångsrika. Så kom kriget 1914, och denna förfärliga världskatastrof, vilken skakade civilisationens hela grund, medförde nästan ett totalt slut på allt samarbete.

Dock fanns där ett bestående resultat, ty konferenserna och kongresserna hade medfört hållandet av den officiella regeringskonferensen 1904,

där en överenskommelse gjordes vilken förband de olika länderna till vissa administrativa åtgärder samt tillsättande av centrala myndigheter, och en andra officiell konferens hölls 1910, då en konvention undertecknades av ett antal regeringar, gående ut på att undertrycka kvinnohandeln genom att göra anskaffandet av kvinnor straffbart och genom att kraftigt förfölja trafiken.

Med krigets slut kom försynen oss åter till hjälp, och Cootes vision tycktes kunna bli verklighet, ty Nationernas Förbund har i artikel 23 i förbundsakten ålagt sig att övervaka överenskommelser i fråga om undertryckande av vita slavhandeln. År 1921 sammankallade N. F. en internationell konferens, i vilken 38 länder deltog. Där fattades beslut om att 21 år, i stället för 20, skall vara den ålder vid vilken handel med kvinnor och barn är straffbar; att försök att anskaffa flickor är straffbart; att tillsätta en rådgivande kommitté för arbetet mot vita slavhandeln. Denna kommitté startade 1922 och har sammanträtt årligen de sista elva åren. Här ha vi, kan väl sägas, förverkligandet av Mr Cootes vision, ty inte allenast ha regeringarna med allt livligare intresse medverkat till befordrandet av lagstiftande och administrativa åtgärder till stävjande av vita slavhandeln, utan en fastare samverkan har även kommit till stånd med frivilliga arbetare för saken och med välgörenhetsorganisationer, vilka tillhöra den rådgivande kommittén i

LIPTONS THE
 är bäst

egenskap av adjungerade medlemmar och konsulter.

En ingående undersökning av handeldns omfattning i Europa och vissa Nord- och Sydamerikanska stater har företagits och har framlagts i en rapport. En undersökning har nu likaledes gjorts i Orienten. Rapporten om denna förväntas med ivrigt intresse. Världen skakades i grund av den tidigare rapporten, och som ett resultat av densamma kan räknas de anmärkningsvärda framsteg i kampen för undertryckandet av vita slavhandeln i Europa och Amerika som gjorts efter rapportens offentliggörande. Nu är vår avsikt att koncentrera våra ansträngningar till länderna i Östern, och vi hoppas på liknande framgång i detta arbete, allt under det vi icke släppa av det redan pågående i andra länder.

Låt oss skärskåda några redan uppnådda vinningar, med hågkomst av det faktum att regeringarna i stor utsträckning bero av ett nära samarbete med Internationella byrån, Nationernas Förbund och övriga organisationer representerade i den rådgivande kommittén.

En avsevärt skarp övertvakning har förekommit i hamnar, på järnvägsstationer, i kuststäder o. s. v.;

förhållandena på emigrantångarna för kvinnor och barn ha högeligen förbättrats;

villkoren i kontrakten för artisters utomlandsanställningar ha mera ingående övervakats;

större energi har satts in på att få icke önskvärda nattklubbar, kabareter och liknande ställen stängda;

organisationen av de centrala myndigheterna har stärkts;

försök har gjorts att få bort bestämningen om viss åldersgräns, då handel med kvinna är straffbar;

soutenörer äro föremål för större uppmärksamhet, och restriktioner av deras verksamhet ha vidtagits;

systemet med auktoriserade eller tillåtna bordeller håller på att efter hand sopas bort;

och till sist, men inte minst, inom polismyndigheternas inre kretsar har ett intresse vaknat som vida övergår tiden före N. F:s tillvaro, och regeringarna göra nu allt vad i deras förmåga står att befordra lagstiftande och administrativa åtgärder.

Den dag, då handeln med kvinnor och barn kommer att vara helt undertryckt, är kanhända långt borta, men med hjälp av regeringar och frivilliga sammanslutningar hoppas vi att den moraliska nivån skall höjas och att det beskydd, som vi ge kvinnor och barn gentemot denna handels ohygglighet, skall bli mindre behövt.

En av de stora lärdomar, som vår rörelse gett oss, är att ehuru vi äro skilda till tro, nationalitet, språk och ras bekämpandet av handeln med kvinnor och barn är en fråga av så allmän betydelse att vi kunna arbeta tillsammans i fullkomligaste överensstämmelse och alla medverka till att hindra de unga kvinnornas förnedring inom var och en nation.

Fruktcentralens butiker:

Drottningg. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Kungsg. 57, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25-27, Vasag. 38, V. Slussg. 8, CENTRALBANGÅRDENS STORA VÄNTHALL, Stockholm.

Alltid förstklassig frukt.

Sextonde allmänna flickskolemötet.

Den 15 juni öppnades det sextonde allmänna svenska flickskolemötet i Örebro. Redan den yttre ramen var sällsynt anslående och stämmingsfull. Det ålderdomliga slottet, vars mäktiga torn och murar resa sig ur Svartåns mörka vatten, hade upplåtit sina portar, och i sin minnesrika riddarsal, från vars väggar Sveriges kungar blickade ned på oss sena tiders barn, berett rum för hundratals representanter för den svenska flickskolan.

Mötets inledning var värdig och högtidlig. Efter en liturgisk morgonbön i S:t Nikolai kyrka, inledde mötets hedersordförande, landshövding Hasselrot, förhandlingarna och för rättade val av funktionärer, sedan rektor Martha Grönvall hälsat deltagarna välkomna. Därefter höll generaldirektör Holmdahl föredrag om Flickskolan och lärarinneutbildningen. Formfulländat och sakrikt talade han om den svenska flickskolan och gav en belysande historik över flickskolefrågans utveckling. Trots dess nuvarande tryckta läge såg han ljust på flickskolans framtid. Han betonade vikten av att dess ledare målmedvetet kämpa för dess bestående genom att taga i akt alla tillfällen att upplysa föräldrar och allmänhet om de olika utbildningsvägarna och om flickskolans värde såsom den speciellt för flickor utformade skoltypen.

Vad lärarinnornas utbildning beträffar, betonade talaren, att Högre lärarinneseminariet, där såväl den teoretiska som den praktiska utbildningen har ett klart och bestämt syfte, har speciella förutsättningar för en effektiv lärarinneutbildning. Flickskolan och Högre lärarinneseminariet höra samman, och under den brytningstid, som nu är inne, böra de stödjande varandra och så bevara sina vackra traditioner. Den därpå följande diskussionen underströk ytterligare de synpunkter talaren angivit.

Om den kommande flickskolan talades i tre olika föredrag av rektorerna Valborg Cervin, Landskrona, Karin Rydingsvärd, Uddevalla, och Thekla Thunberg, Skövde. Särskilt den förstnämnda såg ljust och förhoppningsfullt på denna nya skolform: hon ansåg för ogrundade alla de farhågor många hyste för svårigheter förknippade med en privat flickskolas ombildning till kommunal.

Rektor Edit Ahrenlöfs föredrag om Fostran till självkänedom och människokänedom och överläkaren doktor Jacobowskys om Psykiska rubbningar hos barn i skolåldern åhördes med spännt intresse och gävo anledning till en livlig diskussion. Man betonade vikten av samverkan mellan skola, föräldrar och nervläkare. Samma problem berördes under den diskussion, som inleddes av rektor Esther Laurell, Stockholm, om aktuella frågor rörande skolan och skolungdomen. Trots inledarinnans enligt

DÖVAS VÄLS

Syateljé och lappcentral mottager beställningar av all slags sömnad. Även lagningar. Östermalmsg. 33, n. b. Tel. 161 93. Öppet vardagar 9-7 lördagar 9-2.

GER ARBETE ÅT DÖVA KVINNOR.
Moderata priser. Vägjort arbete.

GYNNA DE VANFÖRAS FÖRSÄLJNINGSCENTRAL, Beridarebangs. 23 B, Sthlm. Tel. 35 16. Försäljning av vanföras arbeten: Vävnader, stickade varor av alla slag, klänningar, barnkläder, handarbeten, rockar o. förkläden, lampor, lampskärmar, leksaker m. m. Beställnin. emottages. Hjälpl de vanföra till självhjälp!

mångas mening väl mörka syn på nutidens ungdom, präglades hennes föredrag liksom hela diskussionen av en varm önskan att förstå och hjälpa den ungdom skolan fått sig anförtrodd. Uppfriskande som salt verkade rektor Lundéns inlägg, att man oaktat all förståelse för och hänsyn till ungdomens känslor dock icke bör pruta av på det gamla budordets krav: "Du skall" och "Du skall icke".

Sista dagens förhandlingar inledades med en liturgisk morgonbön, en vacker illustration till de båda följande föredragen: Om morgonbön i skolan av rektor Martha Grönvall och Den liturgiska morgonbönen av domkyrkovicepastor Adell, Lund. Medryckande talade fröken Matilda Widgren om En ny anda i historieundervisningen: genom att helt öppna oss för vad historien ger, bli vi skickade att meddela en sådan undervisning, att vi i nuet så sysselsätta oss med det förgångna, att vi därigenom beredas för våra kommande uppgifter.

I sitt tack till ordföranden, rektor Thyra Kullgren, Göteborg, framhöll vice ordföranden ej blott den överlägsna skicklighet, varmed rektor Kullgren lett mötets förhandlingar, utan ock den stora insats hon gjort i den svenska flickskolans verk. Visst äro tiderna hårda och bistra och flickskolans framtid mörk. Men här om någonsin gäller det gamla svenska ordet: "Att kvida och lida är käringatröst — man måste det onda med goda råd bota". Genom att följa det exem-

pel rektor Kullgren givit oss på målmedvetet arbete, hängivenhet åt kallet och självförlömmelse inför uppgiftens storhet, värna vi bäst de ovanskliga skatter, som gångna generationer lämnat oss i arv.

AUGUSTA BJÖRLING.

F.-B.-F:s kurs i nationalekonomi.

Under verksamhetsåret 1932—33 anordnar F.-B.-F:s Stockholmskrets en elementär kurs i nationalekonomi med anslag från en fond, som står under Nationalekonomiska föreningens förvaltning.

Till ledare för kursen har förvärvats fil. lic. Ebon Andersson, amanuens vid Socialinstitutet. Tolv föreläsningar ingå i planen och behandla följande ämnen: nationalekonomiens föremål och metoder, prisbildningslagarna, olika produktionsfaktorer, jorden och jordräntan, arbetskraften och arbetslönen, kapitalet och kapitalräntan, arbetslösheten, penningväsendet och växelkurserna, utrikeshandeln, konjunkturväxlingarna. Efter varje föreläsning är tillfälle berett att framställa frågor, som omedelbart besvaras och kunna ge anledning till diskussion.

Föreläsningarna förläggas till torsdagar och hållas med 14 dagars mellanrum, sex före och sex efter årsskiftet. Början göres den 29 september kl. 8 e. m. Lokal blir en föreläsnings-

Tandläkare C. Silfverswärd

Med. Kand., Stockholm.

Valhallavägen 73, 1 tr. (inv. Östra station).

Mottagning efter överenskommelse pr

Tel. Vasa 395 02.

RONNEBY BRUNN

en brunnsort med Östersjöbad, Idealet för alla. Idealisk familjesommarplats. Ej något år har i Ronneby gjorts så mycket för gästernas trevnad som i år. Ny regim. Många förbättringar. Skriv i dag till **Ronneby Brunnskontor, Ronneby.** Begär prospekt.

sal i Handelshögskolan, Sveavägen 65.

Anmälan till kursen sker skriftligen till Fredrika-Bremer-Förbundets Stockholmskrets, 48 Klarabergsgatan, Stockholm C. Omkring femtio kursdeltagare kunna mottagas; ett trettiotal äro redan anmälda.

Kursavgift för förbundsmedlemmar är 7 kr., för icke förbundsmedlemmar gäller en avgift av 10 kr.

Charlotte Munck.

Med fröken Charlotte Muncks bortgång — den 28 juli å Bispebjerg Hospital, där hon beklätt föreståndarinnestansen och varit chef för sjuksköterskeskolan — har inte endast Danmark mist en högt skattad kraft inom sjukhusväsendet utan även den nordiska sjuksköterskevärlden i sin helhet förlorat en betydande ledare. Som ordförande i Sjuksköterskors Samarbete i Norden var hon känd och uppburen bland sina kolleger i samtliga nordiska länderna. Hon ”stod mitt i det dagliga arbetet inom en sjukvårds- och utbildningsanstalt”, skriver Svensk Sjukskötersketidning och betonar hur oändligt mycket det betydde att föreningens ordförande intog en sådan plats. ”Huru grundligt behärskade hon ej alla frågor i samband med sin verksamhet, huru kloka, klarseende och förstående voro ej hennes uttalanden i hithörande spörsmål”. Det fanns intet inom sjukvårdsväsendet, säges det vidare, som

var Charlotte Munck främmande, hon omfattade allt med samma vitala intresse, de stora principfrågorna så väl som de små dagliga detaljerna.

Genom sin befattning vid Bispebjerg och sjuksköterskeskolan därstädes kom Charlotte Munck att göra sin betydande insats vid utbildningen av Danmarks unga sjuksköterskor. Därutöver togs hon i anspråk för ännu andra stora arbetsuppgifter. I styrelserna för olika sjuksköterskeföreningar gav hon sitt arbete, även utanför de speciellt danska som i vidaste utsträckning tog hennes tid. Hon satt i Internationella sjuksköterskeförbundets överstyrelse; ordförandeskapet i Sjuksköterskornas Samarbete i Norden innehade hon sedan 1921. — Hon var hedersledamot av Svensk Sjuksköterskeförening, liksom av Sjuksköterskeföreningen i Finland.

Detta endast ett kort omnämnande av de intressen hon omfattade och de arbetsuppgifter hon tog på sig. Måhända voro dessa för omfattande och för stora för en människas krafter, säger hennes minnestecknare i Sjukskötersketidningen, men tillägger att skördar av hennes sådd, den flitiga arbetaren, den trägna såningsmannen, skola kunna spira och bärgas fastän hon själv är borta. Och detta vore äreminnet som sjuksköterskorna kunde resa henne.

Hälsingborgs Gummfabriks Aktiebolag medsänder detta Herthanummer ett reklamhäfte för 1932 års Tre Torn ytterskor.

Spädbarnshemmet EURENII MINNE

Tillhörande Stockholms stad.

Praktisk och teoretisk undervisning i spädbarnsvård. Varje kurs varar 4 månader. Prospekt erhållas på begäran, Skånegatan 118, Stockholm. Tel. S. 31 19. Kursen berättigar till intr. i Svenska Barnsköterskeföreningen.

Rudolph Björklund & Co.,
Tapeter Malm Morgsg. 8
 Stockholm

Madame Siemienska berättar.

En av förgrundsfigurerna i den politiskt och socialt verksamma kvinnorörelsen i Polen, madame Halina Siemienska, har nyligen besökt Stockholm. Det är inte första gången hon gjort besök här. Hon var här också förra året och då som delegat i Open-Door-konferensen. Men i år kom madame Siemienska för att som representant för "la comité polonais pour la suppression de la traite des femmes et des enfants" deltaga i den arbetskonferens som internationella byrån för vita slavhandelns bekämpande höll i Stockholm de sista dagarna i augusti.

Madame Siemienska har ett synnerligen stort verksamhetsfält. Efter avslutade studier vid olika universitet i Polen tjänstgjorde hon först som bibliotekarie och sedan som lärarinna vid ett lyceum. Men sedermera började madame Siemienska att ägna sig åt den publicistiska banan. Hon medarbetar bl. a. i tidskriften "La femme moderne".

Sedan 1928 förestår hon det polska arkivet för världskriget, en underavdelning till det stora militära biblioteket i Warschau.

Med brinnande intresse har madame Siemienska efter världskrigets slut ägnat sig åt den feministiska nationella och internationella rörelsen.

Man får en mycket klar bild av den polska kvinnan av i dag, hennes in-

tressen och strävanden, när man hör madame Siemienska berätta om den stora polska kvinnoorganisationen "Association pour le service social des femmes en Pologne". Själv är madame en strålande representant för den intellektuellt arbetande, moderna polskan. Och det låter på madame Siemienska, som om den polska kvinnans ställning just nu vore ganska avundsvärd. Alla banor stå praktiskt taget öppna för henne. Hennes rösträtt är jämnårig med den unga staten. Och Pilsudskis ställning till de kvinnliga framåtsträvandena? Madame Siemienskas svar blir ett leende följt av: — Mais oui, Pilsudski est féministe. Under sådana förhållanden förstår man bättre den framgång det stora polska kvinnoförbundet haft under de jämförelsevis få år det existerat. Det startade sin verksamhet 1928.

Men vad är då detta förbund, och vad vill det? Det är en helt enkelt enorm organisation, och dess strävanden äro mycket vittgående. Madame Siemienska preciserar dess syften med att säga, att förbundet vill hjälpa kvinnorna att danas till goda medborgare och patrioter. Det sista ordet är kanske det viktigaste, ty det dyker upp ideligen under samtalets gång. Rörelsen är alltså först och främst till för att tjäna fosterlandet. Det är med andra ord patriotismen och feminismen, som sida vid sida

TANDTEKNIKERKURS

Ged. utbildn. i guld- o. kautschukarb.
Mångårig erf. E. Landau, Valhallavägen
112, Stockholm. Tel. Norr 19521.

Lundahls Möbelolja

är ett utmärkt renoveringsmedel för bonade, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttager vattenfläckar på bonade möbler, återställer dem i sitt nybonade skick. Efter användning av oljan är möbelen impregnerad.

LUNDAHLS TEKN. FABRIK
Målarhöjden. Tel. Målarhöjden 666.
Nederlag: Köpmangatan 24, Stockholm. Tel. 122 99.

diktera denna imponerande organisations program.

Madame Siemienska berättar, att arbetsplanen är uppdelad på flera olika sektioner. En sektion handhar propagandan och upplysningsverksamheten för att väcka kvinnornas intresse för politiken och förbereda dem för deras deltagande i det offentliga livet. Pressektionen redigerar förbundets två tidningar "Le travail citoyen" för de studerande kvinnorna och "Le chemin direct" för medlemmar bland arbeterskor och landsbygdens kvinnor.

I dessa tidningar görs det propaganda för förbundets idéer och vidare förekommer redogörelser för verksamheten, uppnådda resultat o. s. v.

Sektionen för kvinnofrågor behandlar alla spörsmål, som beröra kvinnan personligen och kämpar mot sådana sociala plågoris som prostitutionen. Denna sektion har bland sina uppgifter även den att anordna konferenser och vidare att ordna med kurser för utbildandet av agitatorer ute i landsorten. I dessa kurser deltaga f. n. sjuttio kvinnor från olika delar av Polen. Efter den stora kursen i Warschau brukar man repetera i någon av de större provinsstäderna.

Ännu en viktig sak åligger denna sektion. Den har bildat en kommitté av jurister, som har att bevaka att de nya lagarna framlagda i parlamentet inte beskära kvinnans frihet.

Vidare har förbundet en sektion, som skall hjälpa mödrar och barn i hygieniskt och socialt hänseende. Detta sker bl. a. genom inrättandet av barnkrubbor och anordnandet av barnavårdskurser och sommarkolonier för barn m. m.

En annan sektion handhar den kvinnliga yrkesutbildningen. På samma gång som denna sektion söker hjälpa den kvinnliga ungdomen till ekonomiskt oberoende genom en grundlig yrkesutbildning, har den också till uppgift att skaffa de inkomster, som äro nödvändiga för hela förbundets verksamhet. Härigenom har man kommit in på propaganda för kooperationen. Bland de inkomstkällor förbundet har nämner madame Siemienska en jätterestaurang i Warschau. Och som exempel på hur den ena arbetsgrenen är beroende av den andra berättar hon om en silkesmaskodling, som levererar material till ett av väverierna. Produktionen säljes sedan i affärer under förbundets administration.

En annan intressant sektion har den vackert klingande benämningen "Section de culture et des beaux arts". Dess uppgift är i första rummet att hjälpa de unga artisterna i deras studier och karriär. Sektionen har en egen teater för barn. Men den sysslar också med så praktiska saker som att lära kvinnan av folket god och ekonomisk hushållning.

Förbundet har slutligen också en

KONSTSTOPPNING

utföres av fackkunnig personal till synnerligen billiga priser så välgjort att Ni knappast med blotta ögat kan upptäcka lagningen. Ring så hämta vi.

Strumpor uppmaskas. 40 öre pr maska.

Konststoppningsateljén

Kungsgatan 77. Tel. Kh. 69 05.

Carlton Hotell

Stockholm

sektion för internationellt samarbete. Man strävar ivrigt efter att komma i kontakt med andra länders feministiska rörelser för ömsesidigt utbyte av lärdomar.

Ytterligt intressant är det att höra madame Siemienska berätta om förbundets metoder, då det gäller att vinna ny mark. Av det nämnda framgår, att förbundet söker i sig innesluta alla klasser, och det närmar sig inte minst den stora massan, ty som madame Siemienska säger: — det är massan, som är styrkan. Man började emellertid i de stora städerna, sökte sig vidare ut i förstäderna. Sedan kom turen till de större provinsstäderna, de små städerna och slutligen till landsbygden. Det enda motstånd man egentligen rönt har kommit från landsbygden. Polen är ännu de stora gårdarnas land, och där är konservatismen alltjämt rotfast hos godsägarna och deras fruar och inte minst hos prästerna. Man får därför använda sig av andra metoder än de, som krävas i städerna. Man börjar med det rent praktiska arbetet, anordnar kurser i matlagning, trädgårdsskötsel o. s. v. Men med den sega vilja — och jag tror man vågar tillägga segervisshet sedan man hört madame Siemienska — som är förbundet egen, går utvecklingen ofantligt snabbt. Några av de siffror ma-

dame Siemienska nämner ger klara bevis härpå. Under tre år har förbundet organiserat 55,000 medlemmar. Ute i landsorten räknar organisationen 450 underavdelningar. Och ännu en vacker siffra: det sista årsmötet räknade 350 delegerade. "Och vi arbetade minsann lika bra som någonsin polska riksdagen", försäkrar madame skrattande.

En av de mest intressanta uppgifterna madame Siemienska lämnar från denna kvinnoorganisation är att den infört en sorts kvinnlig värnplikt. Varje kvinna, som är ansluten till förbundet, är förpliktigad att arbeta minst två timmar i veckan för förbundets räkning.

Man kan inte säga, att organisationen saknar politisk färg. "Men", säger madame Siemienska, "vår politik närmar sig varken den yttersta högern eller den yttersta vänstern. Vi representera den liberala centern." Ännu en gång framhåller madame Siemienska, att Polens kvinnorrörelse först och främst är nationell. Det var patriotismen, som var i fara att undertryckas, så länge Polen inte var fritt. Men att den räddades och levde kvar det har man i första rummet den polska kvinnan att tacka för.

B. BRAG-PETERSON.

FINARE TAPETSERAREARBETEN

Ett omsorgsfullt och gediget arbete utföres till humana priser. Antika möbler renoveras pietetsfullt.

H. JOHANSSON

G:LA BROGATAN 23, STOCKHOLM. TEL. 173 79.

Skrivelse till K. Maj:t ang. assistentkurser inom post-telegrafverken.

Till Konungen.

När år 1927 telegrafstyrelsen och generalpoststyrelsen utfärdade kungörelse om anordnande av assistentkurser vid resp. verk, avsedda endast för manliga elever, tillät sig Fredrika-Bremer-Förbundet i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla, att ett sådant förfarande strede mot den två år tidigare i kraft trädde lagen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat offentligt uppdrag.

Sedan ovannämnda kurser tillkännagåvos ha nu fem år förflutit och nya assistentkurser ha under tiden anordnats.

Sålunda har generalpoststyrelsen beträffande 1929 års assistentkurs väl kungjort denna tillgänglig allenast för manliga elever, men dock berett några kvinnliga postexpeditörer, som avlagt studentexamen, tillfälle att under kursens senare del, som innefattar den egentliga assistentutbildningen, inträda som elever. Innevarande år har ånyo en postassistentkurs annonserats uteslutande för män, men står måhända, i likhet med vad som skedde vid föregående assistentkurs, detta oaktat möjlighet öppen för kvinnliga elever att vinna inträde under pågående kurs. Hitills vunnen erfarenhet, jämte den förhoppning, som i anledning därav kan knytas till en kommande utveckling, ger sålunda vid handen, att inom postverket kvinnor icke äro utestängda från förvärvande av assistentutbildning. Rätt för kvinnliga sökande att på samma villkor som manliga tävla om tillträde till sådana kurser har dock ännu ej uppnåtts. Det är emellertid först denna likställighet, som tillfredsställer rättvisans krav och står i överensstämmelse med behörighetslagens princip.

Vid telegrafverket har utvecklingen gått i den riktningen att motståndet mot kvinnors tillträde till assistentkurser synes växa sig allt starkare. Enligt vårt förmenande har detta kommit till uttryck i telegrafstyrelsens underdåniga utlåtande av den 29 mars 1932 och det är denna omständighet, som närmast föranlett Fredrika-Bremer-Förbundet att ånya göra framställning i här föreliggande fråga.

Under åren närmast efter behörighetslagens ikraftträdande tyckes telegrafstyrelsen icke ha varit obenägen att medgiva kvinnor tillträde till assistentkurs. I varje fall meddelar styrelsen i utlåtande av den 28 februari 1929 att den vid anordnande av 1927 års assistentkurs haft under övervägande att intaga några kvinnliga telegrafexpeditörer som kurselever. Emellertid befunnos de kvinnliga befattningshavare, som kunde komma i fråga, icke äga den erforderliga teoretiska underbyggnaden. Då detta hinder mötte, fick tanken förfalla. Intet åtgjordes för att innan 1930 års kurs bereda ifrågavarande telegrafexpeditörer tillfälle att komplettera sin teoretiska underbyggnad. Även denna kurs annonserades uteslutande för manliga elever.

Kvinnliga telegrafpersonalens förening hemställde i skrivelse till Kungl. Maj:t att 1930 års assistentkurs och framtida kurser måtte göras tillgängliga för kvinnor. På grund av mottagen remiss avgav telegrafstyrelsen häröver sitt ovan nämnda utlåtande av den 29 mars d. å., vari styrelsen ytterligare utvecklar sina redan vid ett tidigare tillfälle framförda skäl, på grund av vilka enligt styrelsens uppfattning kvinnliga realstudenter icke lämpligen kunna medgivas rätt att tävla med manliga om inträde vid telegrafassistentkurs. Styrelsen framhåller härvid de stora fordringar på tekniska kunskaper hos assistenterna, som den moderna utvecklingen inom telegraf- och telefonväsen medfört, liksom behovet av att assistentelever-

F. V. O:s Slöjdavdelning

Sveavägen 40, Stockholm. — Tel. Norr 88 18.

SJUKSKÖTERSKEUTRUSTNINGAR,
GOSS- och BARNKLÄDER
MOTTAGER BESTÄLLNINGAR

"Hjälp genom självhjälp."

ANTON PERSON

MÄSTER SAMUELSGATAN 40, I. T. N. 18419.

FÅTÖLJER - SOFFOR - OTTOMANER

Beställningar och renoveringar utföras till humana priser och garanti för gott arbete.

na under en del av utbildningstiden praktisera som linjearbetare, samt låter förstå, att för såväl tekniskt arbete som för praktik ute på linjen äro, enligt styrelsens mening, kvinnorna i stort sett mindre lämpliga.

I detta fall liksom så många gånger förut under kvinnoarbetets utvecklingsgång, måste vi erinra därom, att det för varje särskilt slag av arbete aldrig kan bli fråga om "kvinnorna i stort sett" utan om den eller de enskilda kvinnliga individer, som förvärvat erforderlig kompetens för ett bestämt arbete eller som gå in för en i ett eller annat avseende krävande utbildning med full vetskap om vad detta innebär. Vi få även erinra därom, att de kvinnliga tjänstemännen inom telegrafverket hittills icke prövats under samma förutsättningar som de manliga, enär de icke tillåtits att genomgå samma kurser.

Det synes därför förbundet som om telegrafstyrelsen, helt visst i uppriktig övertygelse att därvid skydda verkets intresse, skattat åt en gammal fördom av utomordentlig seghet.

Att telegrafstyrelsen t. ex. misströstar om att kunna finna kvinnliga studenter med tillräcklig fysisk spänstighet för att kunna praktisera i linjearbete under några få månader är ganska förvånande. I nuvarande tid är det dock vanligt, att kvinnor med iver idka friluftsliv och deltaga i strapatsrika idrotts- och motortävlingar. För att icke nämna, att kvinnor som aviatörer flyga över både världsdelar och hav samt därvid någon gång slå en mans rekord.

Kvinnliga telegrafpersonalens förening har redan i skrivelse av den 5 april 1932 och de kvinnliga kårsammanslutningarnas centralråd i skrivelse av den 19 maj 1932 hos Kungl. Maj:t även i övrigt bemött telegrafstyrelsens resonemang och Fredrika-Bremer-Förbundet får instämma i av dessa organisationer gjorda uttalanden.

Förbundet vill därvid särskilt under-

stryka den kvinnliga telegrafpersonalens behöriga krav på ökade befordringsmöjligheter och betydelsen för denna stora kår därav att kvinnor vinna befordran till högre tjänster inom verket.

Vidare hävdar förbundet som sin uppfattning att det är i uppenbar strid mot behörighetslagens princip, att kvinnor inom ett verk genom att förvägras erforderlig utbildning stängas från tjänster, som enligt lagen äro öppna för dem.

Att gällande lag åsidosättes, måste framkalla de allvarligaste betänkligheter. Då lagen om kvinnas behörighet till stats-tjänst onekligen hotar att i viss utsträckning bli endast en lag på papperet, är detta ägnat att icke allenast hos de kvinnliga kårerna utan jämväl i vida kretsar bland landets kvinnor väcka en pinsam uppmärksamhet samt framkalla krav på rättelse.

I anslutning till vad som här anförts får Fredrika-Bremer-Förbundet i underdånighet hemställa

att kvinnor måtte för framtiden lämnas tillträde till assistentkurser inom post- och telegrafverken på samma villkor som män.

Underdånigst

för Fredrika-Bremer-Förbundet
Lizinka Dyrssen
f. af Ugglas.

/ Axianne Thorstenson.

Stockholm den 23 juni 1932.

Från bokvärlden.

Marie Curie och radium av Eva Ramstedt. (De ungas bokserie.) P. A. Norstedt & Söners förlag.

Nobelfesten år 1911 innebar ett moment, som emotsågs med mer än vanligt intresse, särskilt i kvinno-kretsar. Madame Curie hade kommit

Skogens Ättika

välsmakande bords- och inläggningsättika

Tillverkare:

Skogens

Kol Aktiebolag

Bollnäs

för att mottaga priset i kemi. Det var icke första gången hennes namn stod i samband med denna utmärkelse, redan 1903 fick hon med sin make och professor Becquerel dela årets fysikpris. Men nu skulle hon få fullt erkännande för sin egen vetenskapliga insats, en rad av upptäckter och observationer av epokgörande betydelse för flera vetenskapsgrenar.

Den spensliga figuren, det allvarliga, bleka ansiktet, lysande av intelligens och förändligt av dyrköpt livserfarenhet, gjorde ett oförgätligt intryck. Man anade där bakom motgångar och motstånd, innan fördomarna besegrats genom tålmodigt och omutligt arbete, med logisk kombinationsförmåga och kanske ett plus av kvinnlig intuition.

Historien om det underbara ämnet radium, dess upptäckt och utforskande, har i populär och överskådlig framställning skildrats av lektor Eva Ramstedt, själv den första representanten i vårt land för radiologin. Närmast avsedd för en vetgirig ungdom ger den lilla boken dock åt varje intresserad lekman en inblick i den moderna atomteorin och en åskådlig förklaring av de häpnadsväckande kraftkällor, som ligga fördolda i ett element som förefinnes allmänt spritt, men i så otroligt minimala mängder att det så länge kunnat undgå analytikern.

Men den största behållningen får man kanske av författarinnsans trots den knappa formen gripande teckning av Marie Curies personliga utveckling, hennes i med- och motgång lika ödmjukt hängivna livsgärning. Hennes insats i utnyttjandet av radiums välsignelsebringande medicinska egenskaper är ett glädjande exempel på tillämpning av den rena vetenskapens resultat i mänsklighe-

F.-B.-F:s undervisningsanstalter.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets skola för kvinnlig yrkesutbildning i Stockholm avslutades arbetsåret 1931—32 den 11 juni. Från högre kursen utexaminerades följande 9 yrkeslärarinnor i sömnad: Sonja Bergqvist, Greta Bryngelsson, Vera Dahlgren, Rosa Ekeroth, Greta Karlsson, Judith Pettersson och Eva Wahl, Stockholm, samt Rut Dahllöf, Linköping, och Edith Rönnberg, Skellefteå.

Två handarbetslärarinnor ha genomgått skolans 12 veckors fortbildningskurs för utexaminerade slöjdlärarinnor: Anna Dieden, Lund, och Elsa Fjellander, anställd vid Apelvikens kustsanatorium.

I den lägre kursen (tvåårig verkstads-skola i klädsömnad) har eleveantalet i klass I varit 18. I klass II har 21 elever utgått med mycket goda betyg. Av dessa ha 10 varit från landsorten.

Från lägre kursen II utexaminerade 21 elever: Brita Enhörning, Brita Eriksson, Karin Eriksson, Anna-Lisa Fritz, Inga Haglund, Brita Lindman, Fanny Nilsson, Margit Pettersson, Maj Sällqvist, Brynhild Wennerström och Astrid Westin, Stockholm, samt Margareta Djurberg, Söderköping, Ingegerd Elg, Hofors, Anna-Lisa Hammar, Skara, Hjärdis Hultman, Halmstad, Eyvor Jonsson, Öland, Ingegerd Munc af Rosenschiöld, Ljungby, Barbro Rudin, Karlstad, Märta Sundqvist, Värmland, Gun Westberg, Hudiksvall, och Inga Åqvist, Örebro.

Varje termin anordnas med särskilt an-

tens tjänst i en tid, då förstörelsetekniken lika ivrigt exploaterar forskningens landvinningar.

NAIMA SAHLBOM.

"Min salong" Institut för vetenskaplig ansiktsvård

Grevgatan 10, 1 tr., Stockholm.

Tel. 794 97. Beställ tid.

Behandling av frostsador, finnar, pormaskar, ådrig hud, vårtor, bruna fläckar etc. Berosolinbehandlingar. MANICURE. MASSAGE. PEDICURE. Beställ tid.

ELSA GJÖRLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

slag från kommunen aftonkurser i hemsömnad, alltid mycket efterfrågade. Deltagarantalet utgjorde arbetsåret 1931—32 112 och kursavgiften har varit 15 kronor för sextio timmar.

Höstterminen 1932 började den 1 september. Någon högre kurs har ej anordnats detta år. För att undvika utbildandet av flera yrkeslärarinnor än som kunna tänkas vinna anställning, anordnas nämligen sedan höstterminen 1925 lärarinnekurs endast vart annat år. I dess ställe intages en extra grupp i lägre kursen. I höst har sålunda intagits 28 elever, fördelade på två grupper, samt två deltagare i fortbildningskursen för handarbetslärarinnor. I lägre kursen klass II utgör elevantalet 19.

F.-B.-F.-kretsarna.

Halmstadskretsen hade den 20 maj sitt sista sammanträde för vårsången på Norre Katt.

Ordförande fröken Anna Ljungberg föredrog Fredrika-Bremer-Förbundets arbete för sjuksköterskeutbildningen och redogjorde därefter för årsmötet i Stockholm. Efter mötesförhandlingarna bjöds på förtjusande sång av fru Signe Lindblad till friherrinnan Karin Pfeiffs mästerliga ackompanjemang. Björnsons ståtliga medeltidsdikt Bergliot reciterades av fru Laurin, infödd norska. Publiken satt helt gripnen. Griegs musik till dikten tolkades ypperligt av fröken Lindelöf. En utställning av charmanta sommarbrev var

arrangerad och beundrades. Som avslutning intogs gemensam supé. Aftonen präglades av den bästa stämning, vartill icke minst bidrog orkesterns ypperliga musik och dess ledares sång.

Lund med omnejd hade efter inbjudan av grevinnan Beck-Friis den 24 maj anordnat utfärd till Börringe-kloster, där resenärerna, till ett antal av cirka 150, mottogs med en storartad gästfrihet. Efter en rundvandring i den gamla parken och efter att ha besett en för dagen öppnad textilutställning intogs kaffe uppe i slottet. Därefter höll förre ministern baron J. Beck-Friis ett med stort intresse åhört föredrag om Börringe-klostrets historia.

Tomelillakretsen hade sammanträde å Stora Hotellet den 7 maj. Fru Nordenstedt, Malmö, höll föredrag om "Aktiv eller passiv skola?" Ordf. fil. mag. Elsa Larsson framförde ett tack för det intressanta föredraget. Efteråt vidtog samkväm och vid de olika kaffeborden diskuterades den aktiva eller s. k. fria skolans fördelar.

Ystadskretsen hade den 19 maj en sammankomst på Hotell Continental i form av handarbetsafton. Sekreteraren, fröken Elin Strandberg, redogjorde för årsmötet i Stockholm och gav en resumé av de föredrag som där hållits.

Efter tesupén uppläste fröken Rut Malmgren ett par föredrag om Fredrika-Bremer-Förbundets skolor, vilka åhördes med stort intresse.

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs
Zaryana Té

Obs.! Gul etikett

Erhålles överallt i originalförpackningar

à 75 öre, Kr. 1.25, 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET**. Redaktör: *Ellen Klemán*.

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postuppl.: 1/1 år kr. 6: 50; 1/2 år kr. 3: 50; 1/4 år kr. 1: 90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och exp.:* 48 *Klarabergsgat.*, *Stockholm*. Redaktionstid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3*. Tel. *Norr 48 50, 27 62*. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag*. Tel. *Norr 48 50, 27 62*.

Husmodersbefattningen

vid Löwenströmska lasarettet och dess tuberkulosavdelning, adr. Upplands-Väsby, kungöres härmed till ansökan ledig, att tillträdas den 1 jan. 1933, ev. enligt överenskommelse. Löneförmåner: kontant begynnelselön 1,560:— Kr. med ålderstillägg efter 3—6 och 9 års tjänst, slutlön 2,100:— Kr. jämte fri bostad, kost och tvätt, 30 dagars semester efter 1 års tjänst.

Sökande bör äga god praktisk erfarenhet och helst även genomgått husmoderskurs. Blivande tjänsteinnehavare är skyldig underkasta sig av landstingen fastställda löne- och allmänna bestämmelser.

Ansökan, åtföljd av betygsavskrifter, ålders- och läkareintyg, torde vara inlämnade senast den 1 okt. 1932 till Direktionen för Löwenströmska lasarettet, adr. Uppl.-Väsby.

Apelryds Lanthushålls- och Trädgårdsskola

börjar ny 5 ½ månaders kurs den 1 oktober. — Undervisning i matlagning, bakning, slakt, konservering och tvätt m. m., trädgård med växthusarbete och slöjd. Frielevplatser och statsunderstöd. Fritt och vackert läge vid havet. — Prospekt erhålles från föreståndarinnan, *Apelryd, Båstad*. Telefon *Båstad 67*.

**JAG VILL TVÄTTAS SNABBT OCH VÄL
GÅR DÄRFÖR TILL**

COHN'S
KEMISKA TVÄTT

Vattugatan 2. Tel. 77 72.

Humlegårdsgatan 1—3. Tel. 75 44.

Observatoriegatan 12. Tel. 890 98.

V E T N I

att man nu kan få goda böcker i fritt urval på villkor man själv bestämmer?

NATUR OCH KULTURS hela bokproduktion står till förfogande, om Ni anmäler Eder till N. o. K:s Fria Bokabonnemang.

Klipp denna kupong!

Till BOKHANDEL
eller BOKFÖRLAGET NATUR o. KULTUR,
Sveavägen 52, Stockholm.

Undertecknad är intresserad av N. O. K:s
Fria Bokabonnemang och anhåller härmed om
förlagets huvudkatalog jämte övriga upplysningar gratis och franco.

Namn:

Titel:

Adress:

Ha.

Innehåll.

- Om snön som föll i fjol ... Av *Margareta von Konow*.
Internationell konferens för bekämpande av kvinnohandeln.
Anna Lagerberg. Av *Loffen Dahlgren*.
En ny diskussionsform. Av *Eva Ramstedt*.
En internationell rörelses historia.
Mr. Cohens Stockholmsföredrag.
Sextonde allmänna flickskolemötet. Av *Augusta Björling*.
Charlotte Munck.
F.-B.-F:s kurs i nationalekonomi.
Madame Siemienska berättar. Av *B. Brag-Peterson*.
Skrivelse till K. Maj:t ang. assistentkurser inom post- och telegrafverken.
Från bokvärlden.
F.-B.-F:s undervisningsanstalter.
F.-B.-F-kretsarna.

Om

Kristendom och politik

skriver

SVEN LIDMAN

i veckans nummer av **Evangelii Härold**

Vill du följa med och lära känna den svenska pingstväckelsen, så prenumerera på Evangelii Härold.

Den kostar: vid prenumeration å posten: helår kr. 4:25, halvår kr. 2:75, ett kvartal kr. 1:75, lösnummer 15 öre. I korsband från expeditionen: helår kr. 5:—, tre kvartal kr. 4:50, halvår kr. 3:25, ett kvartal kr. 2:25.

HULTAFORS

LÄMPLIG REKREATIONSORT
1,000 fot ö. h.

Fysikalisk-Dietisk Kuranstalt

Skodsborgsmetod

Tel. Borås 6 95, Hultafors 16,
Rävlanda 68.

Alla moderna badformer, elektricitetsbehandling, massage. Vegetarisk och blandad kost. Individuell diet. Helpension.

Överläkare: *D:r E. GARBY*.
Nedsatta kurpriser 15/9—1/2.

Begär utförligt prospekt.
Postadress: *Hultafors*.